

Risikanalyys 2026

Överförmyndarnämnden

Innehållsförteckning

Bruttolista	3
Verksamhet	3
Förtroende	7
Ekonomisk/Finansiell.....	8
HR.....	9
Kommunikation	9
Informationssäkerhet	10
Upphandling/Inköp	11
Arbetsmiljö	11
 Risker som ligger till grund för kommungemensamma granskningar	 12

Bruttolista

Här visas alla risker uppdelade utifrån de riskkategorier som används i Malmö stad. Samtliga riskkategorier visas oavsett om det finns risker kopplade till dem eller ej.

Kommungemensamma risker finns under en separat rubrik.

Värde	Sannolikhet	Konsekvens
1	Nästintill omöjligt	Knappt kännbart
2	Föga troligt	Kännbart
3	Möjligt	Påtagligt
4	Troligt	Allvarligt
5	Nästintill säkert	Synnerligen allvarligt

Verksamhet

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
Bristande tillgång till gode män eller förvaltare	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Direktåtgärder	Ja
Beskrivning av risk Risk för bristande tillgång till gode män eller förvaltare på grund av svårigheter att rekrytera ställföreträdare, vilket kan leda till rättsförlust för den enskilde.					
Kommentar Risken har hanterats genom direktåtgärd under året och redovisats till nämnden i samband med uppföljning av internkontrollplan 2025. Enheten för överförmyndarärenden har kontaktat ställföreträdare, med tre eller färre uppdrag, som inte har angivit huruvida de vill åta sig nya uppdrag eller ej samt frågat dessa om de vill åta sig nya uppdrag och/eller få de veckovisa utskicken med tillgängliga uppdrag. Bristande tillgång till gode män eller förvaltare är verksamhetens största utmaning. Risken påverkas i stor utsträckning av resurssättning inom förvaltarenheten som organisatoriskt finns inom funktionsstödsförvaltningen (FSF). Under 2026 kommer verksamheten att implementera en funktion i den befintliga e-tjänsten för ställföreträdare som möjliggör publicering av lediga uppdrag. Syftet är att göra det mer användarvänligt för befintliga ställföreträdare att åta sig uppdrag som god man/förvaltare. Funktionen ska följas upp och utvärderas. En direktåtgärd föreslås inom ramen för internkontrollplan 2026.					

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
Hjälpsökande med komplex problematik saknar ställföreträdare	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Direktåtgärder	Ja
<p>Beskrivning av risk Risk för att hjälpbehövande personer med komplex problematik inte får hjälp i tid på grund av en begränsad kapacitet hos förvaltarenheten och brist på ställföreträdare som vill och kan ta svårare uppdrag, vilket kan leda till att den hjälpbehövande löper risk att lida rättsförlust innan en ställföreträdare kan förordnas.</p>					
<p>Kommentar Risken har hanterats genom granskning 2025 och redovisats till nämnden i samband med uppföljning av internkontrollplan 2025. Ett komplext uppdrag för gode män eller förvaltare kännetecknas ofta av huvudmän som lider av allvarlig psykisk sjukdom, som har missbruksproblematik, hög skuldsättning eller andra sociala problem. Enheten för överförmyndarärenden har gjort en omvärldsanalys av hur komplexa ärenden hanteras i andra kommuner och hur ställföreträdare rustas inför åtagande om den typen av uppdrag. Det finns behov av att höja kunskapen om komplexa uppdrag bland ställföreträdare. Utbildningsplanen för 2026 ska ha inriktning på komplexa uppdrag, exempelvis genom att erbjuda ställföreträdare utbildning och fortbildning i att hantera svåra uppdrag/psykisk ohälsa/att leva i utsatthet. En direktåtgärd föreslås inom ramen för internkontrollplan 2026.</p>					
Byte av ställföreträdare kan inte verkställas inom utsatt tid	3. Möjlig	3. Påtagligt	9	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
<p>Beskrivning av risk Risk för att given tidsram för byte av ställföreträdare inte uppnås på grund av svårigheter att rekrytera ställföreträdare, vilket kan leda till att huvudmannen har kvar en ställföreträdare som inte är lika engagerad i avvaktan på byte och då lider rättsförlust eller om ställföreträdaren har begärt att bli utbytt kan denne behöva vara kvar i ett uppdrag oskäligt länge.</p>					
<p>Kommentar En förordnad ställföreträdare har rätt att på begäran bli entledigad från sitt uppdrag. Behovet finns till exempel i fall där ställföreträdaren har åtagit sig ett för svårt uppdrag. Det ligger både i huvudmannens och ställföreträdarens intressen att ett byte av ställföreträdare sker inom en rimlig tid. Enheten för överförmyndarärenden arbetar löpande för att tiden avseende byte av ställföreträdare ska bli så kort som möjligt.</p>					

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
Brist på rätt kompetens hos ställföreträdare	3. Möjlig	4. Allvarligt	12	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
Beskrivning av risk Risk för att huvudmännen inte får den hjälp de behöver på grund av brist på rätt kompetens hos ställföreträdarna, vilket kan leda till att huvudmännen lider rättsförlust.					
Kommentar Ställföreträdarnas uppdrag kräver kunskaper inom många och olika typer av områden, eftersom behoven hos huvudmännen skiljer sig åt. Konsekvensen för den enskilde huvudmannen kan bli allvarlig med rättsförlust som följd. En utbildningsplan tas fram årligen. Frågan om kompetens följs upp i de årliga enkätundersökningarna till ställföreträdarna där svaren utgör underlag för årets utbildningsplan.					
Brister att i tid utföra tillsyn och granskning av ekonomiska redovisningar och underlag från ställföreträdare	2. Föga troligt	3. Påtagligt	6	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
Beskrivning av risk Risk för att misshandling och felaktigheter upptäcks för sent på grund av att målet för granskning av räkningar inte uppnås, vilket kan leda till att huvudmannen lider rättsförlust.					
Kommentar Försenade granskningar innebär att eventuella brister inte uppmärksammas i tid vilket kan medföra att huvudmannen under tiden lider ytterligare rättsförlust. Försenade granskningar leder även till att arvodesbeslut försenas vilket påverkar benägenheten hos ställföreträdare att fortsätta i sitt uppdrag och ta sig an fler uppdrag. Enheten för överförmyndarärenden är i fas med granskningarna. Ett kontinuerligt arbete krävs för att bibehålla en jämn och hög takt. Granskningstakten redovisas till överförmyndarnämnden månadsvis.					
Bristande uppföljning av mål och verksamhet	3. Möjlig	3. Påtagligt	9	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
Beskrivning av risk Risk för otillräcklig verksamhetsuppföljning på grund av brister i uppföljnings- och verksamhetssystem, vilket kan leda till svårigheter att planera och följa upp mål och					

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
verksamhet.					
Kommentar Risken hanterades genom granskning under 2024, då enheten för överförmyndarärenden undersökte följsamheten till rutin för registrering av nya bytesärenden. Granskningen visade att de flesta moment i rutinen hanteras väl utifrån gällande lagstiftning. Det förekom dock vissa brister avseende tillämpningen av rutinen och för att öka följsamheten har enheten arbetat med de åtgärder som formulerades efter att granskningen. För att få bättre möjligheter till uppföljning har verksamheten utökat användningen av ärendefunktionen i Wärna Go till att innefatta samtliga övriga ärenden.					
Ställföreträdare använder inte e-tjänst som hjälp för årsräkningar	3. Möjlig	3. Påtagligt	9	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
Beskrivning av risk Risk för att beslut om årsräkningar fördröjs eller försenas om tillhandahållna tjänster inte utnyttjas på grund av brister i implementering, information och utbildning i e-tjänsten E-Wärna Go, vilket kan leda till att såväl huvudmän som ställföreträdare påverkas negativt.					
Kommentar Risken hanterades genom direktåtgärd 2023, då enheten för överförmyndarärenden gjorde insatser för att öka användningen av e-tjänsten bland ställföreträdare. Den digitala e-tjänsten innebär bland annat att ställföreträdare kan registrera kassabok under året som genererar en årsräkning, sluträkning eller sluträkning(byte) eller redogörelse för sina huvudmän eller arvodesräkning för ensamkommande barn. Enheten säkerställer löpande implementering, information, utbildning och support till ställföreträdarna avseende e-tjänsten samt följer upp nyttjandegraden.					
Ställföreträdare har för många uppdrag	3. Möjlig	3. Påtagligt	9	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
Beskrivning av risk Risk för att ställföreträdare har för många uppdrag på grund av avsaknaden av ett nationellt register över vilka uppdrag en ställföreträdare har vilket kan leda till att huvudmän lider skada.					
Kommentar Risken har hanterats genom granskning under året och redovisats till nämnden i samband med uppföljning av internkontrollplan 2025. Avsaknaden av ett nationellt ställföreträdarregister medför att verksamheten inte på ett enkelt sätt kan få tillgång till uppdaterad information om hur många uppdrag enskilda					

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
<p>ställföreträdare har.</p> <p>Enheten för överförmyndarärenden har under året granskat hur många uppdrag ställföreträdare med tio eller fler uppdrag i Malmö har i andra kommuner i Skåne. Sammantaget visar granskningen att vissa ställföreträdare i Malmö har många uppdrag även i andra kommuner, samt att förvaltningen tills dess att ett nationellt register införs behöver stärka sin förmåga att överblicka ställföreträdarnas totala antal uppdrag.</p> <p>Granskningen har initierat ett förbättringsarbete inom enheten. Arbetet inriktas på att utveckla rutiner och processer för att bättre kunna beakta och bedöma ställföreträdarens totala belastning inför nya uppdrag.</p>					
Kommande lagförändringar påverkar verksamheten	4. Troligt	4. Allvarligt	16	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
<p>Beskrivning av risk</p> <p>Risk för stora förändringar i verksamheten på grund av lagförändringar vilket kan leda till ökade väntetider för Malmöborna.</p>					
<p>Kommentar</p> <p>Regeringen gav i juli 2019 en särskild utredare i uppdrag att se över reglerna om gode män och förvaltare, bland annat i syfte att förbättra tillsynen på området, skapa bättre förutsättningar för att kompetenta personer ska ställa upp som ställföreträdare och stärka enskildas ställning. Ställföreträdarutredningen överlämnade i maj 2021 betänkandet Gode män och förvaltare – en översyn (SOU 2021:36).</p> <p>I den lagrådsremiss som presenterades hösten 2025 föreslås en rad lagstiftningsförändringar på överförmyndarområdet. Bland annat föreslås att ett nationellt ställföreträdareregister införs och att en statlig myndighet inrättas. Idag fattar tingsrätten beslut om godmanskap. Av lagrådsremissen framgår att överförmyndarnämnderna ska ta över beslutanderätten i alla ärenden om godmanskap som inte är tvistiga. De flesta av lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.</p> <p>I dagsläget är det oklart hur överförmyndarverksamheten kommer att påverkas av den nya lagstiftningen. Enheten för överförmyndarärenden bevakar den slutliga propositionen.</p>					

Förtroende

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
Otillbörlig förmån till förtroendevalda	2. Föga troligt	5. Synnerligen allvarligt	10	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
<p>Beskrivning av risk</p> <p>Risk för att förtroendevald tar emot eller lämnar en otillbörlig förmån på grund av att</p>					

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
bestämmelser kring mutor och jäv inte efterlevs, vilket kan leda till olaglig handling och att tilltron till nämndens verksamhet minskar.					
Kommentar Kommunstyrelsens förvaltning ansvarar i stor utsträckning för det övergripande stödet till förtroendevalda. I samband med ny mandatperiod genomförs utbildnings- och informationsinsatser riktat mot förtroendevalda, bland annat i frågor som rör mutor och jäv och otillåten påverkan. På stadens intranät finns också information samlad på en särskild sida, som beskriver gällande bestämmelser. Vid frågor eller ytterligare information finns möjlighet till stöd från förvaltningens nämndsekreteriat.					
Otillåten påverkan på förtroendevalda	3. Möjlig	5. Synnerligen allvarligt	15	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
Beskrivning av risk Risk för att personer försöker påverka nämndens uppdrag eller beslut på grund av exempelvis ilska, besvikelse, ekonomiska skäl eller skydd av egen kriminell verksamhet, vilket kan leda till att förtroendevalda utsätts för otillåten påverkan i form av trakasserier, hot, våld, skadegörelse och korruption.					
Kommentar Risken granskades under 2021. En enkät skickades till förtroendevalda i överförmyndarnämnden. Resultatet av granskningen visar att det bland de förtroendevalda finns stor kunskap om området och att det finns en hög upplevelse av trygghet i uppdraget som förtroendevald. Kommunstyrelsens förvaltning ansvarar i stor utsträckning för det övergripande stödet till förtroendevalda. I samband med ny mandatperiod genomförs utbildnings- och informationsinsatser riktat mot förtroendevalda, bland annat i frågor som rör mutor och jäv och otillåten påverkan. På stadens intranät finns också information samlad på en särskild sida, som beskriver gällande bestämmelser. Vid frågor eller ytterligare information finns möjlighet till stöd från förvaltningens nämndsekreteriat.					

Ekonomisk/Finansiell

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
Brott i välfärden	2. Föga troligt	5. Synnerligen allvarligt	10	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
Beskrivning av risk Risk för att huvudmän lider rättsförlust på grund av oseriösa ställföreträdare, vilket kan möjliggöra ekonomisk brottslighet och oegentligheter i välfärden.					
Kommentar Länsstyrelsen Skåne är tillsynsmyndighet över överförmyndarverksamheten och genomför årligen inspektion. Länsstyrelsens inriktning avseende tillsynen under 2025 och 2026 är att särskilt granska hur överförmyndare och överförmyndarnämnder följer upp uttagsmedgivanden från omyndigas bankkonton. För att upptäcka brister och eventuella oegentligheter, genomförs fördjupade granskningar av ställföreträdarnas årsredovisningar och redogörelse i enlighet med Nationella riktlinjer för överförmyndare – förordnade ställföreträdarens redovisning. Under 2025 gjorde arbetsmarknads- och socialförvaltningen en granskning av arbetet mot brott i välfärden, där även enheten för överförmyndarärenden ingick. Granskningen var en kommungemensam granskning och genomfördes enligt anvisningar från stadskontoret. Medarbetare och chefer inom enheten genomgår kontinuerligt utbildning gällande brott mot välfärden, vilket förväntas öka observans.					

HR

Överförmyndarnämnden har inga identifierade risker relaterat till kategorin HR.

Kommunikation

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
Byråkratiskt skrivna beslut och dokumentation	3. Möjlig	3. Påtagligt	9	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
Beskrivning av risk Risk för att beslut och dokument som tas fram av enheten är byråkratiskt skrivna på grund av dålig kunskap om språklagen och klarspråk, vilket kan leda till att Malmöbor inte förstår beslut och information som de tar del av.					
Kommentar Risken hanterades genom en direktåtgärd under 2024, då medarbetare och chefer inom enheten för överförmyndarärenden genomgick utbildning i klarspråk. Klarspråksutbildningen är ett viktigt steg för att stärka enhetens efterlevnad av språklagens krav och förbättra kommunikationen med Malmöborna. Verksamhetens fortsatta utvecklingsarbete pågår löpande utifrån den utbildning som medarbetare genomgått.					

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
Enheten har inlett ett arbete med att förbättra befintliga brevmallar för att de bättre ska möta språklagens krav.					
AI - relaterade risker	4. Troligt	5. Synnerligen allvarligt	20	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
Beskrivning av risk Risk för brister i att identifiera och hantera möjligheter och risker kopplade till AI på grund av snabb förändring i tekniken och otillräcklig kompetens vilket kan leda till outnyttjad effektiviseringspotential, rättsosäkerhet, kränkning av enskildas fri- och rättigheter, välfärdsbrott och otillåten påverkan.					
Kommentar Risken hanterades genom kommungemensam granskning under 2024, då arbetsmarknads- och socialförvaltningen granskade beredskapen att hantera hot och utnyttja möjligheter med AI. Granskningen gjordes enligt anvisningar från stadskontoret. Enheten för överförmyndarärenden har uppmärksammat AI-relaterade risker, bland annat i samband med intresseanmälningar från enskilda som vill genomgå utbildning till att bli ställföreträdare. Verksamheten vidtar löpande åtgärder för att minska riskerna i de fall det finns möjliga lösningar. Arbetet med AI befinner sig generellt i en utforskande fas och det finns många olika perspektiv att ta hänsyn till. Bedömningen är att det behövs ett långsiktigt arbete relaterat till utvecklingen av AI.					

Informationssäkerhet

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
Röjande av sekretess	3. Möjlig	5. Synnerligen allvarligt	15	Befintliga åtgärder/inbyggda kontroller bedöms räcka	Nej
Beskrivning av risk Risk för att handlingar som innehåller typiskt sett sekretessbelagd information kommer obehörig till del på grund av bristande kunskap i hur den här typen av information ska hanteras, oavsett digitalt format eller pappersform, vilket kan leda till allvarliga konsekvenser för Malmö stad som organisation, andra organisationer eller den enskilde.					
Kommentar Risken hanterades genom kommungemensam granskning under 2023, då arbetsmarknads- och socialförvaltningen granskade medvetenheten kring lagstiftning, rutiner och lämpligheten att använda digitala kommunikationsverktyg. Granskningen gjordes enligt anvisningar från stadskontoret.					

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Värde	Vidare hantering	Till internkontrollplan
<p>Resultatet från granskningen pekade på en god kompetens och medvetenhet kring sekretess. Den största osäkerheten vad gäller hanteringen av sekretess finns vid användning av gemensamma lagringsytor i molntjänster och Office 365 olika tjänster. Det pågår olika former av utvecklingsarbete rörande informationssäkerhet, bland annat genom utbildningsinsatser och med olika digitala lösningar avseende kommunikationsmöjligheter för sekretesskyddad information.</p> <p>Som ett steg att ytterligare minska risker relaterat till informationssäkerhet kommer det från och med hösten 2025 endast att vara möjligt att logga in i verksamhetssystemet Wärna go med Freja id.</p>					

Upphandling/Inköp

Överförmyndarnämnden har inga identifierade risker relaterat till kategorin upphandling/inköp.

Arbetsmiljö

Överförmyndarnämnden har inga identifierade risker relaterat till kategorin arbetsmiljö.

Risker som ligger till grund för kommungemensamma granskningar

Värdering av sannolikhet och konsekvens för de risker som ligger till grund för kommungemensamma granskningar baseras på hur det ser ut i kommunens förvaltningar och helägda bolag som helhet.